Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (kuudes jaosto)

10 päivänä joulukuuta 2015*

Ennakkoratkaisupyyntö — Vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alue — Maksukyvyttömyysmenettelyt — Asetus (EY) N:o 1346/2000 — 4 artiklan 1 kohta — Sovellettavan lain määrittäminen — Jäsenvaltion lainsäädäntö, jossa säädetään yhtiön toimitusjohtajan velvollisuudesta palauttaa yhtiölle maksukyvyttömyyden alkamisen jälkeen suoritetut maksut — Kyseisen lainsäädännön soveltaminen toisessa jäsenvaltiossa perustettuun yhtiöön — SEUT 49 ja SEUT 54 artikla — Sijoittautumisvapautta ei ole rajoitettu

Asiassa C-594/14,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jonka Bundesgerichtshof (Saksan liittovaltion ylin tuomioistuin, Saksa) on esittänyt 2.12.2014 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 22.12.2014, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

Simona Kornhaas

vastaan

Thomas Dithmar, joka toimii Kornhaas Montage und Dienstleistung Ltd:n konkurssipesän pesänhoitajana,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (kuudes jaosto),

toimien kokoonpanossa: kymmenennen jaoston puheenjohtaja F. Biltgen, joka hoitaa kuudennen jaoston puheenjohtajan tehtäviä, sekä tuomarit M. Berger (esittelevä tuomari) ja S. Rodin,

julkisasiamies: M. Szpunar,

kirjaaja: A. Calot Escobar,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

— Simona Kornhaas, edustajanaan Rechtsanwalt W. Steinfeld,

— Thomas Dithmar, edustajanaan Rechtsanwalt C. Esser,

— Euroopan komissio, asiamiehenään M. Wilderspin,

päätettyään julkisasiamiestä kuultuaan ratkaista asian ilman ratkaisuehdotusta,

* Oikeudenkäyntikieli: saksa.

on antanut seuraavan

tuomion

1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee maksukyvyttömyysmenettelyistä 29.5.2000 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1346/2000 (EYVL L 160, s. 1) 4 artiklan sekä SEUT 49 ja SEUT 54 artiklan tulkintaa.

2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa ovat vastakkain Thomas Dithmar, joka toimii Kornhaas Montage und Dienstleistung Ltd:n (jäljempänä velallisyhtiö) konkurssipesän pesänhoitajana, ja Simona Kornhaas ja jossa on kyse sellaisten maksujen palauttamista koskevasta kanteesta, jotka Kornhaas on suorittanut velallisyhtiön johtajana yhtiön maksukyvyttömyyden alkamisen jälkeen.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Unionin oikeus

3 Asetuksen N:o 1346/2000 3 artiklassa, jonka otsikko on ”Kansainvälinen toimivalta”, säädetään seuraavaa:

”1. Sen jäsenvaltion tuomioistuin, jossa velallisella on pääintressien keskus, on toimivaltainen aloittamaan maksukyvyttömyysmenettelyn. Yhteisön ja muun oikeushenkilön pääintressien keskuksen katsotaan sijaitsevan siinä valtiossa, jossa oikeushenkilöllä on sääntömääräinen kotipaikka, jollei muuta näytetä.

2. Jos velallisen pääintressien keskus sijaitsee jäsenvaltiossa, muun jäsenvaltion tuomioistuin on toimivaltainen aloittamaan maksukyvyttömyysmenettelyn vain, jos velallisella on toimipaikka tässä jäsenvaltiossa. Tällaisen menettelyn vaikutukset rajoittuvat viimeksi mainitussa jäsenvaltiossa sijaitsevaan velallisen omaisuuteen.

– –”

4 Kyseisen asetuksen 4 artiklassa, jonka otsikko on ”Sovellettava laki”, säädetään seuraavaa:

”1. Jollei tässä asetuksessa toisin säädetä, maksukyvyttömyysmenettelyyn ja sen vaikutuksiin sovelletaan sen jäsenvaltion lakia, jossa menettely on alkanut, jäljempänä ’menettelyn aloitusvaltio’.

2. Menettelyn aloittamisen edellytykset, menettelyn kulku sekä menettelyn päättäminen määräytyvät menettelyn aloitusvaltion lain mukaan. Sen mukaan määräytyy erityisesti:

– –

m) velkojia vahingoittavien oikeustointen mitättömyys, pätemättömyys ja peräytyminen.”

Saksan oikeus

5 Rajavastuuyhtiöistä annetun lain (Gesetz betreffend die Gesellschaften mit beschränkter Haftung; RGBl. 1898, s. 846; jäljempänä GmbHG), sellaisena kuin sitä sovellettiin pääasian tosiseikkoihin, 64 §:n 1 ja 2 momentissa säädettiin seuraavaa:

”(1) Jos yhtiö on maksukyvytön, sen toimitusjohtajan [(Geschäftsführer)] on ilman tuottamuksellista viivyttelyä, kuitenkin viimeistään kolmen viikon kuluessa maksukyvyttömyyden alkamisesta, tehtävä hakemus maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamiseksi. Tämä pätee lähtökohtaisesti myös silloin, kun yhtiö on ylivelkaantunut.

(2) Toimitusjohtaja on velvollinen korvaamaan yhtiölle maksut, jotka suoritetaan yhtiön maksukyvyttömyyden alkamisen tai yhtiön ylivelkaantumisen toteamisen jälkeen. – –”

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymykset

6 Dithmar toimii velallisyhtiön pesänhoitajana Amtsgericht Erfurtissa (Erfurtin piirikunnan tuomioistuin) aloitetussa maksukyvyttömyysmenettelyssä. Velallisyhtiö, jonka johtaja Kornhaas oli, oli merkitty private company limited by shares -muodossa toimivaksi kaupalliseksi yhtiöksi (jäljempänä Limited) Cardiffin kaupparekisteriin (Yhdistynyt kuningaskunta). Velallisyhtiöllä oli Saksassa sivuliike, joka oli täten merkitty Amtsgericht Jenan (Jenan piirikunnan tuomioistuin) hallinnoimaan kaupparekisteriin. Velallisyhtiön, joka harjoitti pääasiallisesti toimintaa viimeksi mainitussa jäsenvaltiossa, toimialana oli ilmanvaihtojärjestelmien asentaminen ja siihen liittyvien palvelujen tarjoaminen.

7 Dithmar väitti, että velallisyhtiö oli maksukyvytön ainakin 1.11.2006 lähtien ja että Kornhaas suoritti ajalla 11.12.2006–26.2.2007 kyseisen yhtiön lukuun maksuja 110 151,66 euron kokonaismäärällä, ja nosti Kornhaasia vastaan kanteen tämän rahamäärän palauttamiseksi GmbHG:n 64 §:n 2 momentin ensimmäisen virkkeen perusteella. Landgericht Erfurt (Erfurtin alueellinen tuomioistuin) hyväksyi kanteen. Kornhaasin tekemän valituksen perusteella asiaa käsitellyt Oberlandesgericht Jena (Jenan alueellinen ylemmän oikeusasteen tuomioistuin) pysytti Landgericht Erfurtin (Erfurtin alueellinen tuomioistuin) antaman tuomion ja antoi luvan hakea muutosta Revision-menettelyssä Bundesgerichtshofissa (Saksan liittovaltion ylin tuomioistuin).

8 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin katsoo, että Dithmarin nostama kanne on perusteltu Saksan oikeuden nojalla, sillä GmbHG:n 64 §:n 2 momentin ensimmäisen virkkeen tarkoituksena on lähinnä estää maksukyvyttömyysmenettelyn kohteena olevan omaisuuden väheneminen ennen maksukyvyttömyysmenettelyn alkamista ja varmistaa, että kyseinen omaisuus on käytettävissä mainitussa menettelyssä, jotta velkojille tehtävät suoritukset olisivat tasapuolisia. Vaikka tämä säännös on muodollisesti sisällytetty yhtiöoikeutta koskevaan lainsäädäntöön, se kuuluu täten maksukyvyttömyyttä koskevan oikeuden alaan ja siihen voidaan vedota Limitedin johtajaa vastaan.

9 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pohtii kuitenkin tällaisen säännöksen yhdenmukaisuutta unionin oikeuden kanssa. Tässä yhteydessä asetuksen N:o 1346/2000 4 artiklan 1 kohdasta ilmenee, että maksukyvyttömyysmenettelyyn ja sen vaikutuksiin sovelletaan Saksan lakia sen jäsenvaltion lakina, jonka alueella menettely on aloitettu. Saksan oikeuskirjallisuudessa esiintyy kuitenkin erimielisyyttä siitä, voidaanko GmbHG:n 64 §:n 2 momentin ensimmäiseen virkkeeseen vedota muiden Euroopan unionin valtioiden oikeuden mukaan perustettujen yhtiöiden, joiden pääintressien keskus on kuitenkin Saksassa, toimitusjohtajia vastaan.

10 Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen mukaan GmbHG:n 64 §:n 2 momentin ensimmäisessä virkkeessä ei säädetä edellytyksistä, joiden nojalla toisen unionin jäsenvaltion oikeuden mukaan perustettu yhtiö voi sijoittaa keskushallintonsa Saksaan, vaan ainoastaan tällaisen päätöksen sekä yhtiön toimitusjohtajan virheellisen menettelyn oikeudellisista seurauksista. Säännöksellä ei siten ole sijoittautumisvapauteen kohdistuvaa vaikutusta.

11 Sijoittautumisvapauden mahdollinen rajoitus, joka GmbHG:n 64 §:n 2 momentin ensimmäisen virkkeen soveltamisesta seuraisi, olisi joka tapauksessa perusteltu siitä syystä, että sitä sovelletaan ilman syrjintää, että se on yleistä etua koskevan pakottavan vaatimuksen – eli velkojien suojelemisen – mukainen, että sillä turvataan maksukyvyttömyysmenettelyn kohteena oleva omaisuus tai palautetaan se ennalleen eikä sillä ylitetä sitä, mikä on tarpeen tämän päämäärän saavuttamiseksi.

12 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin huomauttaa kuitenkin, että unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntöä, joka seuraa muun muassa tuomiosta Überseering (C-208/00, EU:C:2002:632) ja tuomiosta Inspire Art (C-167/01, EU:C:2003:512), voidaan myös tulkita siten, että sellaisten yhtiöiden sisäisiin suhteisiin, jotka on perustettu yhdessä jäsenvaltiossa mutta jotka harjoittavat pääasiallista toimintaansa toisessa jäsenvaltiossa, sovelletaan sijoittautumisvapauden yhteydessä yhtiön perustamisvaltion yhtiöoikeutta. GmbHG:n 64 §:n 2 momentin ensimmäisen virkkeen soveltaminen muissa jäsenvaltioissa asuvien yhtiöiden toimitusjohtajiin saattaisi siten olla SEUT 49 ja SEUT 54 artiklassa tarkoitetun sijoittautumisvapauden vastaista.

13 Bundesgerichtshof (Saksan liittovaltion ylin tuomioistuin) on näin ollen päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

”1) Sovelletaanko Saksan maksukyvyttömyyslainsäädäntöä asetuksen N:o 1346/2000 4 artiklan 1 kohdassa tarkoitetulla tavalla saksalaisessa tuomioistuimessa käsiteltävänä olevaan kanteeseen, jolla konkurssipesän pesänhoitaja vaatii Englannin tai Walesin oikeuden mukaan perustetun yksityisen osakeyhtiön (private company limited by shares), jonka omaisuuden osalta on aloitettu maksukyvyttömyysmenettely Saksassa asetuksen N:o 1346/2000 3 artiklan 1 kohdan nojalla, johtajan velvoittamista palauttamaan maksut, jotka tämä on suorittanut ennen maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamista mutta sen jälkeen, kun maksukyvyttömyys on alkanut?

2) Onko edellä mainitun kaltaista kannetta pidettävä SEUT 49 ja SEUT 54 artiklassa määrätyn sijoittautumisvapauden vastaisena?”

Ennakkoratkaisukysymysten tarkastelu

Ensimmäinen kysymys

14 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee ensimmäisellä kysymyksellään lähinnä, onko asetuksen N:o 1346/2000 4 artiklaa tulkittava siten, että sen soveltamisalaan kuuluu Englannin tai Walesin oikeuden mukaan perustetun yhtiön, jonka osalta on aloitettu maksukyvyttömyysmenettely Saksassa, konkurssipesän pesänhoitajan saksalaisessa tuomioistuimessa kyseisen yhtiön johtajaa vastaan nostama kanne, jossa GmbHG:n 64 §:n 2 momentin ensimmäisen virkkeen kaltaisen kansallisen säännöksen nojalla kyseistä johtajaa vaaditaan palauttamaan ennen maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamista mutta kyseisen yhtiön maksukyvyttömyyden alkamisajankohdaksi vahvistetun päivämäärän jälkeen suorittamansa maksut.

15 Unionin tuomioistuin on jo tässä yhteydessä todennut, että asetuksen N:o 1346/2000 3 artiklan 1 kohtaa on tulkittava siten, että sen jäsenvaltion, jossa yhtiön omaisuutta koskeva maksukyvyttömyysmenettely on aloitettu, tuomioistuimilla on kyseisen säännöksen nojalla

toimivalta tutkia mainitun yhtiön konkurssipesän pesänhoitajan yhtiön toimitusjohtajaa vastaan nostama kanne, jossa vaaditaan palauttamaan saman yhtiön maksukyvyttömyyden alkamisen jälkeen tai yhtiön ylivelkaantumisen toteamisen jälkeen suoritetut maksut (tuomio H, C-295/13, EU:C:2014:2410, 26 kohta).

16 Unionin tuomioistuin perusti tämän ratkaisun päätelmään muun muassa siitä, että GmbHG:n 64 §:n 2 momentin ensimmäisen virkkeen kaltaisella kansallisella säännöksellä, jonka mukaan maksukyvyttömän yhtiön toimitusjohtajan on palautettava maksut, jotka hän on suorittanut kyseisen yhtiön puolesta yhtiön maksukyvyttömyyden alkamisen jälkeen, poiketaan siviili- ja kauppaoikeuden yhteisistä säännöistä, ja näin on juuri mainitun yhtiön maksukyvyttömyyden vuoksi. Unionin tuomioistuin päätteli tästä, että tähän säännökseen perustuva maksukyvyttömyysmenettelyn yhteydessä nostettu kanne luetaan sellaisiin kanteisiin, jotka johtuvat välittömästi maksukyvyttömyysmenettelystä ja jotka liittyvät siihen läheisesti (ks. vastaavasti tuomio H, C-295/13, EU:C:2014:2410, 23 ja 24 kohta).

17 Näin ollen on niin, että vaikka unionin tuomioistuimen ennakkoratkaisupyyntöön antama vastaus tuomiossa H (C-295/13, EU:C:2014:2410) koski asetuksen N:o 1346/2000 3 artiklaa ja kansallisen tuomioistuimen kansainvälistä toimivaltaa ratkaista GmbHG:n 64 §:n 2 momentin ensimmäisen virkkeen kaltaiseen kansalliseen säännökseen perustuva kanne, unionin tuomioistuin kuitenkin selvästi luokitteli tällaisen kansallisen oikeuden säännöksen maksukyvyttömyyttä koskevan oikeuden alaan kuuluvaksi. Tästä seuraa, että viimeksi mainittua säännöstä on pidettävä asetuksen N:o 1346/2000 4 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun maksukyvyttömyysmenettelyyn ja sen vaikutuksiin sovellettavan lain alaan kuuluvana. Maksukyvyttömyysmenettelyä käsittelevä kansallinen tuomioistuin voi asetuksen N:o 1346/2000 4 artiklan 1 kohdan mukaan soveltaa sellaisenaan mainittua kansallisen oikeuden säännöstä, jossa muun muassa velvoitetaan tarvittaessa yhtiön toimitusjohtaja palauttamaan yhtiön puolesta yhtiön maksukyvyttömyyden alkamisen jälkeen suorittamansa maksut, sen jäsenvaltion lakina, jonka alueella maksukyvyttömyysmenettely on aloitettu (jäljempänä lex fori concursus).

18 Tältä osin on lisättävä, että GmbHG:n 64 §:n 2 momentin ensimmäistä virkettä on luettava yhdessä sen 1 momentin kanssa, jossa säädetään lähinnä, että jos yhtiö on maksukyvytön tai ylivelkaantunut, sen edustuselimen jäsenten on ilman tuottamuksellista viivyttelyä, kuitenkin viimeistään kolmen viikon kuluessa maksukyvyttömyyden tai ylivelkaantumisen alkamisesta, tehtävä hakemus maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamiseksi. GmbHG:n 64 §:n 2 momentin ensimmäisen virkkeen nojalla on siten mahdollista muun muassa asettaa maksukyvyttömän tai ylivelkaantuneen yhtiön toimitusjohtaja, joka ei ole hakenut maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamista GmbHG:n 64 §:n 1 momentin vastaisesti, henkilökohtaiseen vastuuseen. Kun tällainen menettely on aloitettu, maksukyvyttömän yhtiön pesänhoitajan tehtävänä – eikä yleensä enää yhtiön toimitusjohtajan tehtävänä – on nimittäin suorittaa taikka sallia maksut kyseisen yhtiön puolesta. Tästä seuraa, ettei GmbHG:n 64 §:n 2 momentin ensimmäisestä virkkeestä lähinnä seuraavaa seuraamusta voida soveltaa, jos maksukyvyttömän yhtiön toimitusjohtaja on noudattanut GmbHG:n 64 §:n 1 momentissa säädettyä velvollisuutta.

19 Asetuksen N:o 1346/2000 4 artiklan 2 kohdassa säädetään kuitenkin muun muassa, että maksukyvyttömyysmenettelyn ”aloittamisen edellytykset” määräytyvät lex fori concursusin mukaan. Tätä säännöstä on sen tehokkaan vaikutuksen varmistamiseksi tulkittava siten, että sen soveltamisalaan kuuluvat ensinnäkin maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamisen edellytykset, toiseksi säännöt, joissa määritetään henkilöt, joilla on velvollisuus hakea tämän menettelyn aloittamista, ja kolmanneksi tämän velvollisuuden rikkomisen seuraukset. GmbHG:n 64 §:n 1 momentin ja 2 momentin ensimmäisen virkkeen kaltaisia kansallisia säännöksiä, joissa lähinnä määrätään seuraamuksia sen velvollisuuden noudattamatta jättämisestä, joka koskee maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamisen hakemista, on näin ollen pidettävä myös tästä näkökulmasta tarkasteltuna asetuksen N:o 1346/2000 4 artiklan soveltamisalaan kuuluvina.

20 GmbHG:n 64 §:n 2 momentin ensimmäisen virkkeen kaltaisella säännöksellä edistetään lisäksi sen päämäärän toteuttamista, joka liittyy soveltuvin osin olennaisesti kaikkiin maksukyvyttömyysmenettelyihin, eli maksukyvyttömyysmenettelyn kohteena olevan omaisuuden mahdollisen vähenemisen estämistä ennen maksukyvyttömyysmenettelyn alkamista, jotta velkojille tehtävät suoritukset olisivat tasapuolisia. Tällainen säännös vaikuttaa siten ainakin sen säännön kaltaiselta, joka koskee ”velkojia vahingoittavien oikeustointen [peräytymistä]” ja joka kuuluu asetuksen N:o 1346/2000 4 artiklan 2 kohdan m alakohdan nojalla lex fori concursusin alaan.

21 Ensimmäiseen kysymykseen on näin ollen vastattava, että asetuksen N:o 1346/2000 4 artiklaa on tulkittava siten, että sen soveltamisalaan kuuluu Englannin tai Walesin oikeuden mukaan perustetun yhtiön, jonka osalta on aloitettu maksukyvyttömyysmenettely Saksassa, konkurssipesän pesänhoitajan saksalaisessa tuomioistuimessa kyseisen yhtiön johtajaa vastaan nostama kanne, jossa GmbHG:n 64 §:n 2 momentin ensimmäisen virkkeen kaltaisen kansallisen säännöksen nojalla kyseistä johtajaa vaaditaan palauttamaan ennen maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamista mutta kyseisen yhtiön maksukyvyttömyyden alkamisajankohdaksi vahvistetun päivämäärän jälkeen suorittamansa maksut.

Toinen kysymys

22 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee toisella kysymyksellään lähinnä, ovatko SEUT 49 ja SEUT 54 artikla esteenä sille, että GmbHG:n 64 §:n 2 momentin ensimmäisen virkkeen kaltaista kansallista säännöstä sovelletaan Englannin tai Walesin oikeuden mukaan perustetun yhtiön, jota koskeva maksukyvyttömyysmenettely on aloitettu Saksassa, johtajaan.

23 Tältä osin unionin tuomioistuimen oikeuskäytännöstä ilmenee, että sitä, että jäsenvaltio kieltäytyy tunnustamasta sellaisen yhtiön, joka on perustettu toisen jäsenvaltion oikeuden mukaisesti ja jolla on sääntömääräinen kotipaikka tässä jäsenvaltiossa, oikeuskelpoisuuden varsinkin sillä perusteella, että yhtiön väitetään siirtäneen tosiasiallisen kotipaikkansa sen alueelle, voidaan tietyin edellytyksin pitää sellaisena sijoittautumisvapautta koskevana rajoituksena, joka on lähtökohtaisesti ristiriidassa SEUT 49 ja SEUT 54 artiklan kanssa (ks. vastaavasti tuomio Überseering, C-208/00, EU:C:2002:632, 82 kohta).

24 Oikeuskäytännössä on samoin jo todettu, että siltä osin kuin vähimmäispääomaa koskevat kansalliset säännökset ovat ristiriidassa perussopimuksessa taatun sijoittautumisvapauden kanssa, sama koskee välttämättä myös niitä seuraamuksia, jotka johtuvat näiden velvollisuuksien täyttämättä jättämisestä, kuten yhtiön johtohenkilöiden henkilökohtaista ja solidaarista vastuuta silloin, kun yhtiöpääoma on yhtiötä perustettaessa vähemmän kuin kansallisessa lainsäädännössä edellytetty vähimmäispääoma tai kun yhtiöpääoma laskee yhtiön toiminnan aikana alle tämän vähimmäismäärän (ks. vastaavasti tuomio Inspire Art, C-167/01, EU:C:2003:512, 141 kohta).

25 On kuitenkin todettava, ettei GmbHG:n 64 §:n 2 momentin ensimmäisen virkkeen kaltainen kansallinen säännös koske sitä, että jäsenvaltio kieltäytyy tunnustamasta sellaisen yhtiön, joka on perustettu toisen jäsenvaltion oikeuden mukaisesti ja joka on siirtänyt tosiasiallisen kotipaikkansa ensiksi mainitun jäsenvaltion alueelle, oikeuskelpoisuuden, eikä yhtiön johtohenkilöiden henkilökohtaista vastuuta silloin, kun kyseisen yhtiön yhtiöpääoma jää alle kansallisessa lainsäädännössä edellytetyn vähimmäismäärän.

26 Ennakkoratkaisupyynnöstä ilmenee ensinnäkin, ettei velallisyhtiön oikeuskelpoisuutta ole millään tavoin kyseenalaistettu pääasiassa. GmbHG:n 64 §:n 2 momentin ensimmäisen virkkeen sanamuodon perusteella tällainen kyseenalaistaminen vaikuttaa jopa olevan poissuljettua, sillä tämän säännöksen soveltaminen edellyttää ”yhtiön” olemassaoloa.

27 Toiseksi yhtiön toimitusjohtajan GmbHG:n 64 §:n 2 momentin ensimmäiseen virkkeeseen perustuva henkilökohtainen vastuu ei liity siihen, että kyseisen yhtiön yhtiöpääoma jää alle Saksan lainsäädännössä tai siinä lainsäädännössä, jonka mukaan kyseinen yhtiö on perustettu, edellytetyn

vähimmäismäärän, vaan ainoastaan siihen, että tällaisen yhtiön toimitusjohtaja on suorittanut maksuja ajankohtana, jolloin hänen olisi pitänyt GmbHG:n 64 §:n 1 momentin nojalla hakea maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamista.

28 Edellä esitetystä seuraa, että GmbHG:n 64 §:n 2 momentin ensimmäisen virkkeen kaltaisen kansallisen säännöksen soveltaminen ei koske millään tavoin yhtiön perustamista tiettyyn jäsenvaltioon eikä sen myöhempää sijoittautumista toiseen jäsenvaltioon, koska tätä kansallisen oikeuden säännöstä sovelletaan kyseisen yhtiön toimintaan vasta tämän perustamisen jälkeen ja tarkemmin ottaen joko siitä lähtien, kun asetuksen N:o 1346/2000 4 artiklan nojalla sovellettavan kansallisen lain mukaan yhtiön on katsottava olevan maksukyvytön, tai siitä lähtien, kun yhtiön ylivelkaantuminen on todettu tämän kansallisen oikeuden mukaisesti. GmbHG:n 64 §:n 2 momentin ensimmäisen virkkeen kaltaisella kansallisella säännöksellä ei siten voi olla sijoittautumisvapauteen kohdistuvaa vaikutusta.

29 Toiseen kysymykseen on näin ollen vastattava, etteivät SEUT 49 ja SEUT 54 artikla ole esteenä sille, että GmbHG:n 64 §:n 2 momentin ensimmäisen virkkeen kaltaista kansallista säännöstä sovelletaan Englannin tai Walesin oikeuden mukaan perustetun yhtiön, jota koskeva maksukyvyttömyysmenettely on aloitettu Saksassa, johtajaan.

Oikeudenkäyntikulut

30 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (kuudes jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

1) **Maksukyvyttömyysmenettelyistä 29.5.2000 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1346/2000 4 artiklaa on tulkittava siten, että sen soveltamisalaan kuuluu Englannin tai Walesin oikeuden mukaan perustetun yhtiön, jonka osalta on aloitettu maksukyvyttömyysmenettely Saksassa, konkurssipesän pesänhoitajan saksalaisessa tuomioistuimessa kyseisen yhtiön johtajaa vastaan nostama kanne, jossa rajavastuuyhtiöistä annetun lain 64 §:n 2 momentin ensimmäisen virkkeen kaltaisen kansallisen säännöksen nojalla kyseistä johtajaa vaaditaan palauttamaan ennen maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamista mutta kyseisen yhtiön maksukyvyttömyyden alkamisajankohdaksi vahvistetun päivämäärän jälkeen suorittamansa maksut.**

2) **SEUT 49 ja SEUT 54 artikla eivät ole esteenä sille, että rajavastuuyhtiöistä annetun lain 64 §:n 2 momentin ensimmäisen virkkeen kaltaista kansallista säännöstä sovelletaan Englannin tai Walesin oikeuden mukaan perustetun yhtiön, jota koskeva maksukyvyttömyysmenettely on aloitettu Saksassa, johtajaan.**

Allekirjoitukset